

Total number of printed pages-12

1 (Sem-4) BCM 7

2025

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

Paper : BCM0400704

(Labour Laws)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Answer **either** in English **or** in Assamese.

1. Choose the correct answer from the following : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

- (i) 'Labour Welfare' is a subject found under which list of the Indian Constitution ?

‘শ্ৰমিক কল্যাণ’ ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনখন তালিকাৰ অধীনত পোৱা এটা বিষয়?

- (a) Union List

সংঘৰ তালিকা

(b) State List

ৰাজ্যৰ তালিকা

(c) Concurrent List

সমান্তৰাল তালিকা

(d) Directive List

নিৰ্দেশনা তালিকা

(ii) Who is responsible for registering shops and establishments under the Assam Shops and Establishments Act, 1971 ?

অসম দোকান আৰু প্রতিষ্ঠান আইন, ১৯৭১ অনুসৰি
দোকান আৰু প্রতিষ্ঠানসমূহৰ নিবন্ধনৰ দায়িত্ব কাক?

(a) Labour Commissioner

শ্রম আয়ুক্ত

(b) Chief Inspector

মুখ্য পৰিদৰ্শক

(c) Inspector General

মহাপৰিদৰ্শক

(d) Labour Court

শ্রম আদালত

(iii) The Whitley Commission on labour established in British India was mandated to report on _____.

ব্রিটিছ ভাৰতত স্থাপিত হুইটলী কমিছন অন লেবাৰক
কিহৰ প্ৰতিবেদন দিয়াৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছিল?

(a) Financial reforms needed in British administration

ব্রিটিছ প্ৰশাসনত প্ৰয়োজন হোৱা আৰ্থিক সংস্কাৰ

(b) Police and military reforms

আৰক্ষী আৰু সামৰিক সংস্কাৰ

(c) Trade and commerce within the princely states

ৰাজকীয় ৰাষ্ট্ৰৰ ভিতৰৰ বাণিজ্য

(d) Existing conditions of labour and to make recommendations

শ্রমৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা আৰু পৰামৰ্শ দিবলৈ

(iv) Which of the following matters is NOT covered under the Standing Orders Act ?

তলৰ কোনটো বিষয় ষ্টেণ্ডিং অৰ্ডাৰ আইনৰ অধীনত
সামৰি লোৱা হোৱা নাই?

(a) Wages for overtime work

অতিৰিক্ত সময়ৰ কামৰ বাবে মজুৰি

- (b) Classification of workmen
শ্রমিকৰ শ্ৰেণীবিভাজন
- (c) Conditions for leave and holidays
ছুটি আৰু বন্ধৰ চৰ্ত
- (d) Suspension or dismissal for misconduct
অসৎ আচৰণৰ বাবে নিলম্বন বা চাকৰিৰ পৰা বৰ্খাস্ত কৰা

(v) What does the term 'appropriate government' refer to in the Equal Remuneration Act, 1976?

১৯৭৬ চনৰ সমান পৰিতোষিক আইনত 'উপযুক্ত চৰকাৰ' শব্দটোৱে কি বুজায়?

- (a) Only Central Government
কেৱল কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ
- (b) Only State Government
কেৱল ৰাজ্য চৰকাৰ
- (c) Central or State Government depending on the type of employment
নিয়োগ ধৰণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কেন্দ্ৰীয় বা ৰাজ্য চৰকাৰ
- (d) Local Government
স্থানীয় চৰকাৰ

(vi) How many labour codes has the Government of India consolidated the existing labour laws into?

ভাৰত চৰকাৰে বৰ্তমানৰ শ্ৰম আইনসমূহ কিমান শ্ৰম সংহিতাত একত্ৰিত কৰিছে?

- (a) 3 (৩)
- (b) 4 (৪)
- (c) 5 (৫)
- (d) 6 (৬)

(vii) A Court of Inquiry is classified as :

তদন্ত আদালতক এনেদৰে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হয় :

- (a) A dispute settlement body
বিবাদ নিষ্পত্তিকাৰী সংস্থা
- (b) An arbitrator
এজন মীমাংসক
- (c) A labour union
এটা শ্ৰমিক সংঘ
- (d) An investigating body
এটা তদন্তকাৰী সংস্থা

(viii) What is the maximum number of hours an adult worker is permitted to work underground in a day, according to the Mines Act, 1952?

খনি আইন, ১৯৫২ অনুসৰি এজন প্ৰাপ্তবয়স্ক শ্ৰমিকক দিনটোত মাটিৰ তলত কাম কৰিবলৈ সৰ্বাধিক কিমান ঘণ্টা অনুমতি দিয়া হয়?

- (a) 6 hours (৬ ঘণ্টা)
 (b) 8 hours (৮ ঘণ্টা)
 (c) 9 hours (৯ ঘণ্টা)
 (d) 10 hours (১০ ঘণ্টা)

2. Answer the following questions : (any six)

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো ছয়টা)

(i) Write any two provisions regarding employment of women under Mines Act, 1952.

খনি আইন, ১৯৫২-ৰ অধীনত মহিলাৰ নিয়োগ সম্পৰ্কীয় যিকোনো দুটা বিধান লিখা।

(ii) Mention any two objectives of Factories Act, 1948.

কাৰখানা আইন, ১৯৪৮-ৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(iii) Differentiate between strikes and lockouts.

ধৰ্মঘট আৰু তলাবন্ধৰ মাজৰ পাৰ্থক্য লিখা।

(iv) Define Standing orders.

স্থায়ী আদেশৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(v) Define 'Contract Labour' and 'Principal Employer' as per the Contract Labour (Regulation and Abolition Act, 1970).

চুক্তিবদ্ধ শ্ৰম (নিয়ন্ত্ৰণ আৰু বিলোপ) আইন, ১৯৭০ অনুসৰি 'চুক্তিবদ্ধ শ্ৰমিক' আৰু 'প্ৰধান নিয়োগকৰ্তা'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(vi) Mention any two key provisions of the Equal Remuneration Act, 1976.

সমান পাৰিতোষিক আইন, ১৯৭৬-ৰ যিকোনো দুটা মূল বিধান উল্লেখ কৰা।

(vii) Write *any two* objectives of the Mines Act, 1952.

খনি আইন, ১৯৫২-ৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(viii) Define a 'shop' under the Assam Shops and Establishments Act.

অসম দোকান আৰু প্রতিষ্ঠান আইনৰ অধীনত
'দোকান'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(ix) Define casual workers.

আকস্মিক শ্রমিকৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(x) Define the term 'Plantation' as per the Plantations Labour Act, 1951. What types of plantations are covered under this Act?

বাগিচা শ্রম আইন, ১৯৫১ অনুসৰি 'প্লান্টেচন' শব্দটোৰ
সংজ্ঞা দিয়া। এই আইনৰ অধীনত কেনেধৰণৰ বাগিচা
সামৰি লোৱা হৈছে?

3. Answer the following questions : **(any four)**
5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো চাৰিটা)

(i) Write a short note on types of Unorganised Labour.

অসংগঠিত শ্রমিকৰ প্ৰকাৰৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(ii) Explain the procedure for the registration of trade unions. When can the Registrar cancel the registration of a trade union?

শ্রমিক সংঘৰ পঞ্জীয়নৰ পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা। পঞ্জীয়কে
কেতিয়া শ্রমিক সংঘৰ পঞ্জীয়ন বাতিল কৰিব পাৰে?

(iii) Explain the types of punishment described under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946.

দ্য ইণ্ডাষ্ট্ৰিয়েল এম্প্লয়মেণ্ট (ষ্টেণ্ডিং অৰ্ডাৰ) এক্ট,
১৯৪৬-ৰ অধীনত বৰ্ণনা কৰা শাস্তিৰ প্ৰকাৰসমূহ ব্যাখ্যা
কৰা।

(iv) Discuss the provisions relating to rights and liabilities of Registered Trade Unions under the Trade Unions Act, 1926.

শ্রমিক সংঘ আইন, ১৯২৬-ৰ অধীনত পঞ্জীয়নভুক্ত শ্রমিক
সংঘসমূহৰ অধিকাৰ আৰু দায়বদ্ধতাৰ সৈতে জড়িত
বিধানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(v) Elaborate how the Advisory Boards contribute to the regulation and abolition of contract labour in India.

ভাৰতত ঠিকাভিত্তিক শ্ৰমিকৰ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু বিলুপ্তিৰ ক্ষেত্ৰত পৰামৰ্শদাতা ব'ৰ্ডসমূহে কেনেদৰে অৰিহনা যোগায় সেই বিষয়ে বিশদভাৱে লিখা।

(vi) State the provisions governing the appointment of Inspectors and the powers granted to them under section 19 of the Minimum Wages Act, of 1948.

পৰিদৰ্শক নিযুক্তি নিয়ন্ত্ৰণৰ বিধানসমূহ আৰু ১৯৪৮ চনৰ ন্যূনতম মজুৰি আইনৰ ১৯ নং ধাৰাত তেওঁলোকক প্ৰদান কৰা ক্ষমতাসমূহ উল্লেখ কৰা।

(vii) Describe any five welfare measures that employers are required to provide to plantation workers under the Plantations Labour Act, 1951.

বাগিচা শ্ৰমিক আইন, ১৯৫১-ৰ অধীনত নিয়োগকৰ্তাই বাগিচাৰ শ্ৰমিকসকলক প্ৰদান কৰিবলগীয়া যিকোনো পাঁচটা কল্যাণমূলক ব্যৱস্থাৰ বৰ্ণনা কৰা।

(viii) Elucidate the penalties prescribed under the Factories Act, 1948, for non-compliance with the Act's provisions.

আইনখনৰ বিধানসমূহ মানি নচলাৰ বাবে কাৰখানা আইন, ১৯৪৮-ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত শাস্তিসমূহৰ বিষয়ে স্পষ্ট কৰা।

4. Answer the following questions : (any two)
10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো দুটা)

(i) Critically examine the major phases of development of labour laws in India.

ভাৰতত শ্ৰম আইনৰ বিকাশৰ প্ৰধান পৰ্যায়সমূহ সমালোচনাত্মকভাৱে পৰীক্ষা কৰা।

(ii) Explain the health provisions of workers available under Factories Act, 1948. State the different restrictions on employment in factories for women and children under this Act. 6+4=10

কাৰখানা আইন, ১৯৪৮-ৰ অধীনত উপলব্ধ শ্ৰমিকৰ স্বাস্থ্যৰ বিধানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। এই আইনৰ অধীনত মহিলা আৰু শিশুৰ বাবে কাৰখানাত নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত থকা বিভিন্ন বাধা উল্লেখ কৰা।

(iii) Describe the categories of agricultural labourers in India. What steps has the Government of India played in improving their working and living conditions? 5+5=10

ভাৰতত কৃষি শ্ৰমিকৰ শ্ৰেণীসমূহ বৰ্ণনা কৰা। ভাৰত চৰকাৰে তেওঁলোকৰ কৰ্ম আৰু জীৱন যাপনৰ অৱস্থা উন্নত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে?

- (iv) Enumerate the authorised deductions permitted under the Payment of Wages Act, 1936. Explain the objectives, applicability and scope of the Act.

6+4=10

মজুৰি পৰিশোধ আইন, ১৯৩৬-ৰ অধীনত অনুমোদিত কৰ্তন গণনা কৰা। আইনখনৰ উদ্দেশ্য, প্ৰযোজ্যতা আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

- (v) Define industrial disputes. Discuss the authorities under the Industrial Disputes Act, 1947, and their role in resolving industrial disputes.

2+8=10

ঔদ্যোগিক বিবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া। ঔদ্যোগিক বিবাদ আইন, ১৯৪৭-ৰ অধীনত কৰ্তৃপক্ষ আৰু ঔদ্যোগিক বিবাদ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।